

Most

Kraj: Ústecký

Správní obvod: Most

Nadmořská výška: 233 m n. m.

Počet obyvatel: 61 900

Adresa URL: www.mesto-most.cz

Okres: Most

GPS souřadnice: 50.501555N, 13.632912E

První pís. zmínka: 1040 (984 let)

PSČ: 434 01

Památky a zajímavosti Most

V obci nalezneme kostel Nanebevzetí Panny Marie, hrad Hněvín, Památkový areál židovského hřbitova v Mostě - Souši, Kasárna - Budovy kasáren, které jsou jednou z památek secesního slohu, která městu zůstala, nebyly stavěny jako reprezentativní budovy, přesto se vyznačují jistou originalitou svého vzhledu, Kaple křížové cesty, Kostel sv. Ducha - Kostel sv. Ducha je nejstarší dochovanou stavbou v Mostě. Ačkoli rozměry je památka nevelká, o to větší je svým významem. Takto výjimečně zachovalých a slohově čistých gotických staveb se totiž v Čechách vyskytuje už jen velmi málo, Sousoší sv. Jana Nepomuckého, Alegorie Živlů u budovy magistrátu - Čtyři alegorické plastiky Živlů, vytvořené k roku 1715, se původně tyčily na římské renesanční mostecké radnice, Krematorium - Památník obětem II. světové války - Velkou zajímavostí mosteckého hřbitova je budova starého krematoria, nyní Památníku obětem II. světové války. Stavba je dokladem období české individualistické moderny a další zajímavosti.

Hněvín

Královský hrad byl postaven na vrchu Hněvíně (do 19. století Zámecký vrch - Landeswarte) za Václava I. v l. 1237 až 1248, v době, kdy došlo k přemístění hradské správy z Bíliny do Mostu. Archeologickým výzkumem v l. 1970-1975 bylo zjištěno, že před vznikem mosteckého hradu bylo na vrchu slovanské sídliště. Jedinou podobu hradu zobrazila Willengergova rytina z r. 1602 a některé archivní doklady z doby třicetileté války. Podle rytiny byly největšími objekty hradu velká čtyřboká věž a dlouhý jednopatrový hradní palác. Vlastní hradby byly vyztuženy skalními výstupky.

V souvislosti s vybudováním královského hradu došlo v polovině 13. století k postupnému vývoji královského města Mostu, které vyrostlo v politické a hospodářské středisko obdařené výsadami českého panovníka. Město se vyvinulo z původní trhové osady, která se připomíná již v r. 1040 jako Gnewin most. Další zpráva je z r. 1207, kdy majitel vsi Hrabšic Kojata věnoval vinný desátek z trhu v Mostě osekému klášteru.

Mostecký hrad svým vojenskostrategickým charakterem zvyšoval význam královského města. Vojenský a hospodářský význam hradu podpořil český král Přemysl Otakar II. (1253 až 1278) zřízením služebních manství v 11 vsích v okolí Mostu. Manové vykonávali vojenskou službu na hradě a řídili se právními výnosy manského soudu, který byl na mosteckém hradě svoláván. Mostecký hrad, který měl charakter zemské pevnosti, byl vůči městu samostatnou složkou i v hospodářské sféře a vlastnil pozemkový majetek v okolí (například Zámecký dvůr atp.). R. 1248 došlo pod hradem k bitvě mezi vojskem Václava I. a odbojnou šlechtou, do jejíhož čela se postavil králův syn Přemysl Otakar. Hrad byl

v rukou silné a dobře zásobené královské posádky, pod velením Boreše z Rýzmburka. Přemyslovo vojsko utrpělo porážku, která znamenala i konec odboje. Z r. 1269 se dochovaly první zmínky o královském purkrabím na hradě, jímž byl Dětřich Špaček (Spatzmann) z Kostelce. Po smrti Přemysla Otakara II. na Moravském poli (1278) obsadili hrad v r. 1282 žoldnéři braniborského markrabího Oty, ale již v r. 1283 byl vrácen do královského majetku. V r. 1297 zde byl purkrabím Ondřej z Dubé na Mrači.

